

การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวเศรษฐกิจในวารสารสยามจดหมายเหตุ ระหว่างปี พ.ศ.2542-2551

A Content Analysis of Economic News in the Siam Archives Journal in the Period Between 1999 and 2008

นิภารัตน์ ศรีสุชาติ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ข่าวเศรษฐกิจในวารสารสยามจดหมายเหตุ ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 ในด้านเนื้อหา บรรณาธิการ วิธีการเขียน กำหนดออก ภาพประกอบ และแหล่งที่มาของข่าว เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจ รวมทั้งสำรวจปริมาณของจำนวนข่าวเศรษฐกิจในแต่ละต่างประเทศ จำนวนรวมทั้งสิ้น 3,011 ข่าว บันทึกข้อมูลลงในแบบวิเคราะห์เนื้อหาข่าว สถิติที่ใช้ คือค่าความถี่และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ด้านเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจในประเทศมีมากกว่าข่าวเศรษฐกิจต่างประเทศ และประเภทข่าวเศรษฐกิจที่พบมากที่สุดคือข่าวการเงินการธนาคาร รองลงมาคือข่าวการค้าและการส่งออก ส่วนข่าวศาลที่เกี่ยวข้องกับ ข้อพิพาททางธุรกิจมีน้อยที่สุด วารสารสยามจดหมายเหตุทุกฉบับมีบรรณาธิการบริหารมากที่สุด คือจำนวนกองบรรณาธิการมากกว่า 3 คน รองลงมาคือจำนวนกองบรรณาธิการ 3 คน วิธีการเขียนเป็นแบบอธิบายมากที่สุด รองลงมา คือการเขียนแบบบรรยาย กำหนดออกพบว่าส่วนใหญ่เป็นรายเดือน และไม่มีภาพประกอบ มีภาพประกอบเนื้อหาข่าวบ้าง แหล่งที่มาของข่าวส่วนใหญ่เป็นบุคคล รองลงมาคือหน่วยงานเอกชน

การวิเคราะห์แนวโน้ม พบว่าประเภทข่าวเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยคือข่าวศาลที่เกี่ยวข้องกับ ข้อพิพาท ทางธุรกิจ ส่วนข่าวที่มีแนวโน้มลดลงมากที่สุด คือข่าวการเงินการธนาคาร จำนวนกองบรรณาธิการ พบว่ากองบรรณาธิการ 3 คนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนจำนวนกองบรรณาธิการมากกว่า 3 คน มีแนวโน้มลดลง วิธีการเขียนพบว่าการเขียนแบบโน้มน้าวใจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ส่วนการเขียนแบบอธิบายมีแนวโน้มลดลง กำหนดออกพบว่ากำหนดออกรายเดือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนกำหนดออกรายสัปดาห์มีแนวโน้มลดลง ในด้านภาพประกอบพบว่าภาพประกอบเนื้อหาข่าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แหล่งที่มาของข่าว พบว่าหน่วยงานเอกชนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนแหล่งข่าวบุคคลมีแนวโน้มลดลง

คำสำคัญ : การวิเคราะห์เนื้อหา. วารสารสยามจดหมายเหตุ. ข่าวเศรษฐกิจ

Abstract

In this thesis, the researcher is concerned to analyze the economic news appearing in the Siam Archives Journal in the period between 1999 and 2008. In particular, the researcher is concerned to analyze the economic news appearing in this journal in terms of the aspects of contents, editors, techniques of writing, frequency of issuance, the presence or absence of

* นักศึกษาปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

illustrations, and sources. A principal goal in turn is to shed light on trends in economic news reporting in this journal and to survey the volume of both domestic and international economic news the journal contained in the period under study.

A total of 3,011 news items was used for purposes of analysis and recorded by means of applications of a model for news content analysis. The data were collected in the form of records. The techniques of descriptive statistics utilized in the analysis of the data collected were frequency and percentage.

The results showed that the volume of domestic economic news was greater than that of international economic news. Also, in descending order of frequency of occurrence, news items belonged to the categories of financial news, trade and exports, and judicial proceedings involving business conflicts, respectively.

The researcher found that most frequently Siam Archives Journal had an editorial team with more than three members, with an editorial team of three members being the next most frequently found number.

The most commonly seen writing techniques were explanatory and descriptive techniques, respectively. The journal was principally issued on a monthly basis. Usually, there were no illustrations accompanying economic news items, even though illustrations were occasionally found. News sources were chiefly individuals and private organizations, respectively.

In addition, analysis revealed that there was an increasing tendency for economic news items to be concerned with judicial proceedings involving business conflicts. However, there was a tendency for economic items devoted to banking to decrease. In addition, there was a tendency for using editorial teams with three members to increase, whereas there was a contrary tendency for editorial teams with more than three members to decrease. Furthermore, in respect to writing techniques, there was a tendency for instances of persuasive writing to increase in concomitance with a tendency for cases of explanatory writing to decrease. Moreover, issuing the journal on a monthly basis tended to show an increase, whereas weekly issuance tended to decrease. A tendency to publish news items with illustrations tended to increase, while conversely publishing news items without illustrations tended to decrease. Finally, there was an increasing tendency for the sources of news stories to be private organizations in contradistinction to a decreasing tendency for the sources of new items to be individuals.

Keywords : A Content Analysis, Siam Archives Journal, Economic News

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาวะเศรษฐกิจของโลกได้ขยายตัวกว้างขวางยิ่งขึ้น ส่งผลให้ธุรกิจการค้าในประเทศและต่างประเทศมีการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น นอกจากนี้เศรษฐกิจยังมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนของชาติอย่างใกล้ชิด รวมทั้งความเจริญรุ่งเรืองของประเทศก็ขึ้นอยู่กับสภาวะเศรษฐกิจของประเทศนั้นๆ ดังนั้นหากทุกประเทศมีการวางนโยบายทางเศรษฐกิจไว้อย่างดี นักลงทุนจะเกิดความมั่นใจในการลงทุน

ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศนั้นเจริญรุ่งเรืองตามลำดับ

ปัจจุบันระบบเศรษฐกิจมีผลกระทบโดยตรงต่อสังคม สภาวะเศรษฐกิจของแต่ละประเทศในโลกหรือในแต่ละภูมิภาคของโลกอาจส่งผลกระทบถึงกันได้กลายเป็นระบบเศรษฐกิจโลก ทำให้ประชาชนให้ความสนใจกับข้อมูลข่าวสารทางด้านเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก เนื่องจากข้อมูลข่าวสารด้านเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญในการนำมาพิจารณาตัดสินใจในการปฏิบัติงานหรือการดำเนินชีวิตประจำวัน สิ่งต่างๆ ที่ได้กล่าวมานี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจอย่างถูกต้อง ครบถ้วนและตรงไปตรงมา

ข่าวเศรษฐกิจก็เป็นข้อมูลข่าวสารอีกรูปแบบหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญ ซึ่งจะรายงานข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจ การเงิน รวมทั้งกิจกรรมความเคลื่อนไหวต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศที่เกี่ยวข้องกับภาวะเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารทางการค้า การลงทุน การเงินการธนาคาร การเกษตร และอุตสาหกรรม ฯลฯ ก็ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อประเทศชาติและประชาชนในประเทศ (สิริทิพย์ ชันสุวรรณ, 2539, หน้า 141-143)

บทบาทการข่าวด้านเศรษฐกิจ สามารถสนองตอบกลไกเศรษฐกิจให้ขับเคลื่อนไปได้อย่างมีระบบ เช่น ช่วยให้กลไกการตลาดเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความต้องการสินค้าของผู้บริโภคกับปริมาณการผลิต ช่วยกระตุ้นให้ระบบเศรษฐกิจสะพัดหมุนเวียน เผยแพร่ข่าวความเปลี่ยนแปลงของภาวะการตลาดตั้งแต่วัตถุดิบ แหล่งผลิต ตลาดจำหน่าย และสิ่งสำคัญคือการข่าวมีบทบาทอย่างยิ่งในการตรวจสอบกลไกตลาดมิให้ผู้ผลิตเอาเปรียบผู้บริโภค ด้วยการรายงานข้อมูลการผลิต คุณภาพสินค้า บริการ ปริมาณ และราคา พร้อมกับเสนอทางเลือกให้กับประชาชนอย่างหลากหลาย รวมถึงการรายงานข่าวสถานะการเงิน ความเคลื่อนไหวในตลาดหลักทรัพย์ ปัจจุบันการขึ้นลงของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ได้กลายเป็นตัวบ่งชี้สำคัญของภาวะเศรษฐกิจในประเทศที่ให้เศรษฐกิจเป็นตัวนำการบริหาร นอกจากนี้การนำเสนอข่าวเศรษฐกิจยังมีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศด้วย (มาลี บุญศิริพันธ์, 2550, หน้า 50)

วารสารสยามจดหมายเหตุเป็นสิ่งพิมพ์อีกประเภทหนึ่งที่ได้บันทึกข่าวเศรษฐกิจในและต่างประเทศ จัดทำขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ.2519 ถึงปัจจุบัน ผู้จัดทำคือบริษัทสยามบรรณ จำกัด วารสารสยามจดหมายเหตุเป็นวารสารไทยที่มีการเก็บบันทึกข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ซึ่งผู้จัดทำได้เล็งเห็นว่าวารสารประเภทนี้ยังไม่เคยจัดทำในประเทศไทย โดยมีการจัดทำมาแล้วหลายประเทศ คือหลายประเทศนี้ได้จัดทำวารสารไทยที่มีการเก็บบันทึกข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย คือ "KEESING'S CONTEMPORARY ARCHIVE" ของประเทศอังกฤษ (ตั้งแต่ พ.ศ.2474) และ "FACTS ON FILE" ของสหรัฐอเมริกา (ตั้งแต่ พ.ศ.2482) เป็นต้น เรื่องราวที่ทำการบันทึกในสยามจดหมายเหตุนั้น เป็นเรื่องที่สำคัญและบันทึกเฉพาะข้อเท็จจริง ไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์

สยามจดหมายเหตุเป็นวารสารที่ รายงาน ประมวลผล สรุปข่าวสาร ข้อมูลและเหตุการณ์สำคัญทั้งในและนอกประเทศ ซึ่งเนื้อหาในแต่ละฉบับประกอบด้วย ข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ ข่าวเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศนับได้ว่าเป็นวารสารอ้างอิงฉบับแรกของเมืองไทย ที่ทำหน้าที่เป็นจดหมายเหตุบันทึกเหตุการณ์สำคัญของชาติ

"สยามจดหมายเหตุ" ได้รับความเชื่อถือจากห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน ซึ่งเป็นห้องสมุดที่ใหญ่ที่สุดในโลก ขอลิขสิทธิ์นี้สำหรับข้อความใน "สยามจดหมายเหตุ" ไปบันทึกไว้เป็นข้อมูลสำหรับการค้นคว้าอ้างอิง ในสารบบที่เรียกว่า "OPTICAL DISK PILOT PROGRAM" ร่วมกับวารสารชั้นนำของโลกอีกมากมาย โดยสยามจดหมายเหตุถือเป็นวารสารไทยฉบับเดียวที่ได้รับเกียรตินี้นับเป็นเกียรติแก่วารสารไทยและประเทศไทยเป็นอย่างมาก ที่ผลงานของคนไทยเป็นที่ยอมรับในระดับสากล (สยามบรรณ, 2552)

ดังนั้นวารสารสยามจดหมายเหตุ จึงควรค่าแก่การมีไว้ใช้ค้นคว้าอ้างอิงประจำห้องสมุดของหน่วยงาน องค์กร สถาบันการศึกษาทั้งราชการและเอกชน นอกจากนี้วารสารสยามจดหมายเหตุยังเหมาะที่จะใช้เป็นคู่มือ ค้นคว้าของนักวิชาการ นักการศึกษา นักการเมือง นักกฎหมาย ครู อาจารย์ นักเรียนนักศึกษาและผู้สนใจ

โดยเหตุที่วารสารสยามจดหมายเหตุ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลและเหตุการณ์ที่มีสาระประโยชน์ในทุกแขนง วิชาไว้อย่างครบถ้วน จึงถือได้ว่าวารสารสยามจดหมายเหตุ ควรแก่การเก็บรักษาไว้เพื่อการศึกษาค้นคว้าอ้างอิง เพราะมีคุณค่าในเชิงประวัติศาสตร์ และนอกจากนี้ยังมีระบบจัดเก็บเข้าแฟ้มแต่ละปีเป็นเล่มเรียบร้อยสวยงามแล้ว ยังมีระบบบรรณานุกรมชื่อเรื่อง ชื่อนุคคล ชื่อประเทศ หน่วยงาน สถาบัน สิ่งของสินค้า กิจกรรม และประเภทของกิจกรรม ต่างๆ จึงมีประโยชน์เป็นอย่างยิ่งในการศึกษาเหตุการณ์ ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมอย่างกว้าง ขวางครอบคลุมรอบด้าน ง่ายแก่การค้นคว้าหาข้อมูลและตรวจสอบข้อเท็จจริง ดังนั้นผู้วิจัยเห็นควรวิเคราะห์ วารสารสยามจดหมายเหตุ เพื่อศึกษาเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจในแต่ละประเทศของวารสารสยามจดหมายเหตุ ในด้านวิธีการเขียน การจัดรูปเล่ม ภาพประกอบ การอ้างอิงและเพื่อศึกษาแนวโน้มของเนื้อหาวารสารสยามจดหมายเหตุ โดยเปรียบเทียบเนื้อหาของข่าวเศรษฐกิจในแต่ละประเทศ รวมทั้งศึกษาแนวโน้มจำนวนเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจใน และต่างประเทศที่บันทึกในวารสารสยามจดหมายเหตุ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวเศรษฐกิจในวารสารสยามจดหมายเหตุ ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 มี วัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์ข่าวเศรษฐกิจในวารสารสยามจดหมายเหตุในด้านเนื้อหา บรรณานุกรม วิธีการเขียน กำหนด ออก ภาพประกอบ และแหล่งที่มาของข่าว
2. เพื่อศึกษาแนวโน้มของข่าวเศรษฐกิจในวารสารสยามจดหมายเหตุ ระหว่างปี พ.ศ.2542-2551
3. เพื่อสำรวจปริมาณของจำนวนข่าวเศรษฐกิจในแต่ละประเทศ ที่บันทึกในวารสารสยามจดหมายเหตุ ระหว่างปี พ.ศ.2542-2551

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์เฉพาะเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบวิเคราะห์เนื้อหาข่าวและเหตุการณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหา เกี่ยวกับข่าวและเหตุการณ์ด้านต่างๆ ในวารสารสยามจดหมายเหตุ แล้วนำมาสร้างเป็นแบบวิเคราะห์เนื้อหา โดยแบ่งการวิเคราะห์ ออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาข่าว ด้านบรรณานุกรม ด้านวิธีการเขียน ด้านกำหนดออก ด้านภาพประกอบ และด้านแหล่งที่มาของข่าว

สำหรับการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรง ของเนื้อหาในแต่ละด้าน และให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงข้อคำถามแต่ละข้อ จากนั้นจึงนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถาม กับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม (IC) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538, หน้า 117) โดยนำเครื่องมือที่ สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาลงความ เห็นและให้คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (statistical package for the social sciences) โดยนำข้อมูลที่วิเคราะห์มาคำนวณค่าสถิติร้อยละ (percentage) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตาราง โดยแยกผลการวิจัยตามหัวข้อในแบบวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา การหาค่าร้อยละ
2. การศึกษาแนวโน้มของเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศใช้การพิจารณาความชัน (slope)

จากวิธีการกำลังสองน้อยที่สุด (The method of least square) จากจำนวนเนื้อหาที่วิเคราะห์ในแต่ละปี

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาข่าวเศรษฐกิจในวารสารสยามจดหมายเหตุระหว่างปี พ.ศ.2542-2551 ในด้านเนื้อหา บรรณานุกรม วิธีการเขียน กำหนดออก ภาพประกอบ และแหล่งที่มาของข่าว โดยข่าวเศรษฐกิจในแต่ละประเทศที่นำมาศึกษามีทั้งสิ้น 3,011 ข่าว วิเคราะห์ข้อมูลโดยการบันทึกข้อมูล ในแบบวิเคราะห์ข่าวเศรษฐกิจ ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน และวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติหาค่าร้อยละ การวิเคราะห์ค่าความชัน และนำเสนอข้อมูลในรูปตาราง แผนภูมิ ตามวัตถุประสงค์และตามลำดับหัวข้อของแบบวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปและอภิปราย ผลได้ดังนี้

1. เนื้อหาข่าวเศรษฐกิจที่นำมาวิเคราะห์มีจำนวน 3,011 ข่าว พบว่ามีจำนวนข่าวเศรษฐกิจในประเทศ มากกว่าข่าวเศรษฐกิจต่างประเทศ

1.1 เนื้อหาประเภทข่าวเศรษฐกิจ ได้แก่ ข่าวการเงินการธนาคาร ข่าวการค้าการส่งออก ข่าวอุตสาหกรรมและการลงทุน ข่าวคมนาคมและการขนส่ง ข่าวเกษตร ข่าวการตลาด ข่าวการท่องเที่ยว ข่าวก่อสร้างและที่ดิน ข่าวบริหารธุรกิจและบุคคล ข่าวแรงงาน ข่าวธุรกิจโฆษณาประชาสัมพันธ์ ข่าวเศรษฐกิจภูมิภาค ข่าวศาลที่เกี่ยวกับข้อพิพาททางธุรกิจ ข่าวประกันภัยประกันชีวิต ข่าวเศรษฐกิจการเมือง และข่าวอื่นๆ พบว่ามี ข่าวการเงินการธนาคารมากที่สุด รองลงมาคือข่าวการค้าและการส่งออก และข่าวศาลที่เกี่ยวกับข้อพิพาททางธุรกิจ มีน้อยที่สุด

- 1.2 จำนวนกองบรรณานุกรม พบว่ากองบรรณานุกรมจำนวนมากกว่า 3 คนมีมากที่สุด รองลงมาคือ จำนวนกองบรรณานุกรม 3 คน

- 1.3 วิธีการเขียน พบว่าการเขียนแบบอธิบายมีมากที่สุด รองลงมาคือการเขียนแบบบรรยาย การเขียนแบบพรรณนาและโน้มน้าวใจมีจำนวนน้อยที่สุด

- 1.4 กำหนดออก พบว่ากำหนดออกรายเดือนมีมากกว่ากำหนดออกรายสัปดาห์

- 1.5 ภาพประกอบ พบว่าไม่มีภาพประกอบมากที่สุด รองลงมาคือภาพประกอบเนื้อหาข่าว ส่วนภาพ ข่าวมีจำนวนน้อยที่สุด

- 1.6 แหล่งที่มาของข่าว พบว่าแหล่งที่มาของข่าวที่เป็นบุคคลมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือหน่วยงาน เอกชน และหน่วยงานของรัฐ ส่วนแหล่งข่าวประเภทอื่น ๆ มีจำนวนน้อยที่สุด

2. แนวโน้มของเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจในวารสารสยามจดหมายเหตุ

- 2.1 แนวโน้มด้านเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจในวารสารสยามจดหมายเหตุ พบว่าข่าวเศรษฐกิจในประเทศ และข่าวเศรษฐกิจต่างประเทศมีแนวโน้มลดลงทั้งสองประเภท

- 2.2 แนวโน้มด้านประเภทของข่าวเศรษฐกิจในแต่ละประเทศ พบว่าข่าวที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยคือข่าวศาลที่เกี่ยวกับข้อพิพาททางธุรกิจ ส่วนข่าวที่มีแนวโน้มลดลงคือ ข่าวการเงินการธนาคาร รองลงมาคือ

ข่าวการค้าการส่งออก ข่าวอุตสาหกรรมและการลงทุน ส่วนข่าวที่ไม่มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงคือข่าวก่อสร้างและที่ดิน

2.3 แนวโน้มด้านจำนวนกองบรรณาธิการ พบว่ากองบรรณาธิการ 3 คนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนกองบรรณาธิการบริหารมากกว่า 3 คนมีแนวโน้มลดลงค่อนข้างมาก

2.4 แนวโน้มด้านวิธีการเขียน พบว่า การเขียนโน้มน้าวใจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ส่วนวิธีการเขียนที่มีแนวโน้มลดลงคือการเขียนแบบอธิบาย การเขียนแบบบรรยาย และการเขียนแบบพรรณนาซึ่งลดลงเพียงเล็กน้อย

2.5 แนวโน้มด้านกำหนดออกพบว่าการกำหนดออกรายเดือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนกำหนดออกรายสัปดาห์มีแนวโน้มลดลงค่อนข้างมาก

2.6 แนวโน้มด้านภาพประกอบ พบว่า ภาพประกอบเนื้อหาข่าวและภาพข่าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และกราฟ ตาราง แผนภูมิเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ส่วนไม่มีภาพประกอบมีแนวโน้มลดลง

2.7 แนวโน้มด้านแหล่งที่มาของข่าว พบว่า แหล่งที่มาที่มีแนวโน้มลดลงคือแหล่งข่าวบุคคลหน่วยงานของรัฐ และแหล่งอื่นๆ

3. สำนวนปริมาณของจำนวนข่าวเศรษฐกิจในและต่างประเทศ ที่บันทึกในวารสารสยามจดหมายเหตุระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 มีทั้งหมดจำนวน 3,011 ข่าว แบ่งเป็นข่าวเศรษฐกิจในประเทศไทยมีจำนวน 1,788 ข่าว และข่าวเศรษฐกิจต่างประเทศมีจำนวน 1,223 ข่าว

3.1 ประเภทของข่าวเศรษฐกิจมีดังนี้

- ข่าวการเงิน การธนาคาร จำนวน 1,075 ข่าว
- ข่าวข่าวการค้า การส่งออก จำนวน 501 ข่าว
- ข่าวอุตสาหกรรมและการลงทุน จำนวน 404 ข่าว
- ข่าวเศรษฐกิจภูมิภาค จำนวน 240 ข่าว
- ข่าวเกษตร จำนวน 200 ข่าว
- ข่าวคมนาคมและการขนส่ง จำนวน 147 ข่าว
- ข่าวบริหารธุรกิจและบุคคล จำนวน 110 ข่าว
- ข่าวแรงงาน จำนวน 81 ข่าว
- ข่าวเศรษฐกิจการเมือง จำนวน 69 ข่าว
- ข่าวการท่องเที่ยว จำนวน 38 ข่าว
- ข่าวการตลาด จำนวน 33 ข่าว
- ข่าวอื่น ๆ จำนวน 29 ข่าว
- ข่าวประกันภัยประกันชีวิต จำนวน 23 ข่าว
- ข่าวก่อสร้างและที่ดิน จำนวน 22 ข่าว
- ข่าวธุรกิจโฆษณาประชาสัมพันธ์ จำนวน 21 ข่าว
- ข่าวศาลที่เกี่ยวข้องข้อพิพาททางธุรกิจ จำนวน 18 ข่าว

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวเศรษฐกิจในวารสารสยามจดหมายเหตุระหว่างปี พ.ศ.2542-2551” โดยวิเคราะห์จากวารสารสยามจดหมายเหตุจำนวน 320 ฉบับ รวม 3,011 ข่าว สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวเศรษฐกิจในและต่างประเทศในวารสารสยามจดหมายเหตุ พบว่า

1.1 ข่าวเศรษฐกิจในประเทศไทยมีมากกว่าข่าวเศรษฐกิจต่างประเทศ เนื่องจากในปัจจุบันมีการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจสูงขึ้น ส่งผลให้ธุรกิจการค้าในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลง และทำให้คนไทยมีความสนใจในเรื่องของเศรษฐกิจมากขึ้น

1.2 ประเภทของข่าวเศรษฐกิจพบว่าข่าวการเงินและการธนาคารมีมากที่สุด ซึ่งพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของชัตติยะ เหล็กโสภา (2534) ที่พบว่าหนังสือพิมพ์ประชาธิปไตยธุรกิจเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการเงิน การธนาคารมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ ศิริภิรมย์ (2544) ที่พบว่าเนื้อหาข่าวและบทความส่วนใหญ่มีเนื้อหาด้านการเงินมากที่สุด แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุกานดา แซ่ตั้ง (2539) และ พัฒนพร เทียมเมือง (2550) ที่พบว่าเนื้อหาบทความส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาสาขาการตลาด วรชพร อารยะพันธ์ (2550) ที่พบว่าหนังสือพิมพ์ธุรกิจมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวอุตสาหกรรมมากที่สุด และณรงค์ลักษณ์ โชติวิทยานันท์ (2541) ที่พบว่าสิ่งพิมพ์ทางด้านธุรกิจระหว่างประเทศที่ผลิตในประเทศไทยส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ เนื่องจากข่าวการเงินและการธนาคาร มีความสำคัญต่อนักธุรกิจ หรือ ผู้บริหาร นักลงทุน และต่อประชาชนทั่วไปของประเทศในทุกระดับ โดยเป็นตัวช่วยในการอำนวยความสะดวกด้านการผลิต การลงทุนและการค้า ทำให้ข่าวเศรษฐกิจด้านการเงินและการธนาคารได้รับความสนใจจากประชาชนเพิ่มขึ้น

1.3 จำนวนกองบรรณาธิการ พบว่าบรรณาธิการมากกว่า 3 คนมีมากที่สุด รองลงมาคือบรรณาธิการ 3 คน อาจเป็นเพราะว่าข่าวต่าง ๆ ในปัจจุบันเกิดขึ้นอย่างมากมายและหลากหลายประเภท การที่จะต้องดูแลรับผิดชอบ กำหนดทิศทางของข่าวรวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของข้อเท็จจริงในการนำเสนอข่าวนั้นจำเป็นต้องมีกองบรรณาธิการในจำนวนที่เหมาะสม

1.4 วิธีการเขียนส่วนใหญ่เป็นการเขียนแบบอธิบาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย สายฝน บุญ (2542) สมชาย ทับยาง (2545) ชัตติยะ เหล็กโสภา (2534) และ Rourke, L and Szabo, M. (2002) ที่พบว่ารูปแบบการเขียนส่วนใหญ่เป็นการเขียนแบบอธิบาย แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติมา พงษ์พานิช (2541) ที่พบว่าวิธีการเขียนส่วนใหญ่มีลักษณะแบบบรรยาย ทั้งนี้เนื่องจากข่าวเศรษฐกิจนั้นถือว่าเป็นข่าวประเภทข่าวหนัก เป็นเรื่องราวที่เข้าใจได้ยาก ผู้อ่านต้องใช้ภูมิรู้ ภูมิหลัง ความสนใจ และความตั้งใจในการอ่านเนื้อหาข่าวเพื่อทำความเข้าใจกับรายละเอียดของข่าวนั้นๆ ซึ่งวิธีการเขียนแบบอธิบาย โดยการแจกแจงข้อเท็จจริง จึงวิธีที่จะช่วยให้ผู้อ่านได้เข้าใจเนื้อหาข่าวได้ดียิ่งขึ้น

1.5 กำหนดออกส่วนใหญ่เป็นรายเดือน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกานดา แซ่ตั้ง (2539) ที่พบว่าวารสารธุรกิจภาษาไทยส่วนมากมีกำหนดออกเป็นรายเดือน

1.6 ภาพประกอบ พบว่าไม่มีภาพประกอบมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวรรณ ศิริภิรมย์ (2544) ที่พบว่าไม่มีภาพประกอบเป็นส่วนใหญ่ อาจเป็นเพราะวารสารสยามจดหมายเหตุนั้น เป็นวารสารที่นำเสนอข่าวประเภทสาระหนัก จึงไม่จำเป็นต้องใช้ภาพประกอบมากนัก

1.7 แหล่งที่มาของข่าวพบว่า แหล่งข่าวที่เป็นบุคคลมีสัดส่วนมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรพร กุลพิลิตเจริญ (2542) นพมาส เปรตพรพรรณ (2542) รุ่งนภา เอี่ยมงามทรัพย์ (2545) และ Diddi, Arvind (2003) ที่พบว่าแหล่งข่าวที่ใช้ส่วนใหญ่ คือ แหล่งข่าวประเภทบุคคล เนื่องจากลักษณะของข่าวเป็นการรายงานเหตุการณ์ประจำวัน การรายงานความคืบหน้า ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของเหตุการณ์ จึงจำเป็นต้องอ้างอิงแหล่งข่าวบุคคลเป็นหลัก เพราะเป็นวิธีการที่จะได้มาซึ่งข้อมูลรวมทั้งการตรวจสอบก็สะดวกและง่ายกว่าแหล่งข่าวประเภทอื่น ๆ นอกจากนี้แหล่งข่าวบุคคลยังสามารถชี้ประเด็นและแหล่งข้อมูล เพิ่มเติมที่จะให้ข้อมูลเชิงลึกได้

2. ศึกษาแนวโน้มของเนื้อหาข่าวเศรษฐกิจในวารสารสยามจดหมายเหตุ

2.1 แนวโน้มของประเภทข่าวเศรษฐกิจในวารสารสยามจดหมายเหตุ ข่าวที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยคือข่าวศาลที่เกี่ยวข้องข้อพิพาททางธุรกิจ ทั้งนี้อาจมีผลมาจากในปัจจุบันมีธุรกิจต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย ทำให้

เกิดการแข่งขันทางด้านธุรกิจสูง จึงย่อมเป็นธรรมดาที่อาจเกิดความขัดแย้งระหว่างคู่แข่งทางธุรกิจ เช่น เกี่ยวกับสัญญาซื้อขาย ก่อสร้างเช่าทรัพย์ หรือแม้แต่หุ้นส่วนด้วยกันเองจากสัญญาร่วมค้า หรือร่วมทุนในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งความขัดแย้งนั้นอาจเกิดจากความเข้าใจผิดหรือมีความเห็นที่แตกต่างกัน ชาวที่ไม่มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงคือชาวก่อสร้างและที่ดิน ส่วนชาวที่มีแนวโน้มลดลงคือชาวการเงินการธนาคาร

2.2 แนวโน้มจำนวนกองบรรณาธิการ กองบรรณาธิการ 3 คนมีอัตราแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนกองบรรณาธิการมากกว่า 3 คนมีแนวโน้มลดลง อาจเป็นเพราะองค์กรนั้นต้องการลดจำนวนบุคคลากรลง ซึ่งองค์กรต่างๆ นั้นเป็นที่รวมของคนและงานต่างๆ มากมาย การกำหนดให้มีบุคคลากรเพียงพอและเหมาะสมกับงานนั้น ทำให้องค์กรสามารถประหยัดงบประมาณในการจ้างบุคคลากรได้อีกด้วย

2.4 แนวโน้มวิธีการเขียน การเขียนแบบโน้มน้าวใจมีอัตราแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ส่วนการเขียนที่มีแนวโน้มลดลงคือการเขียนแบบอธิบาย อาจเป็นสาเหตุมาจากในปัจจุบันมีปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจเกิดขึ้นมากมาย เช่น ปริมาณการใช้น้ำมันของประเทศที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น ก็ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม การเขียนข่าวแบบโน้มน้าวใจจึงเกิดขึ้นเพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านประหยัดพลังงานน้ำมัน

2.5 แนวโน้มกำหนดออกของวารสาร กำหนดออกรายเดือนมีอัตราแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนกำหนดออกรายสัปดาห์มีอัตราแนวโน้มลดลง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกำหนดออกรายเดือนทำให้มีระยะเวลาการเตรียมการทำงานมากขึ้น ทำให้ข่าวที่เผยแพร่ออกมามีคุณภาพมากเพิ่มขึ้น

2.6 แนวโน้มภาพประกอบ ภาพประกอบเนื้อหาข่าวมีอัตราแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากที่สุด รองลงมาคือภาพข่าว และกราฟ ตาราง แผนภูมิเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ส่วนข่าวที่ไม่มีภาพประกอบมีแนวโน้มลดลงค่อนข้างมาก เนื่องจากการข่าวที่มีภาพประกอบเนื้อหาข่าวนั้นมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาข่าวได้ดียิ่งขึ้น

2.7 แนวโน้มแหล่งที่มาของข่าว หน่วยงานเอกชนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากการขยายตัวของเศรษฐกิจในปัจจุบัน ทำให้มีหน่วยงาน และองค์กรธุรกิจต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย โดยหน่วยงานและองค์กรธุรกิจต่างๆ เหล่านี้จะเข้ามามีบทบาทในการผลิต การจำหน่ายสินค้าโดยตรง ชาวเศรษฐกิจส่วนใหญ่จึงมาจากหน่วยงาน และองค์กรธุรกิจเหล่านี้ ส่วนแหล่งข่าวที่มีแนวโน้มลดลงคือ แหล่งบุคคล ทั้งนี้เนื่องจากหน่วยงานเอกชน ทำหน้าที่ในการให้ข่าวและตรวจสอบข้อมูลมากขึ้น ทำให้ข่าวมีความน่าเชื่อถือมากกว่า

3. สำนวนปริมาณของจำนวนข่าวเศรษฐกิจในแต่ละประเทศ ที่บันทึกในวารสารสยามจดหมายเหตุระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 มีทั้งหมดจำนวน 3,011 ข่าว แบ่งเป็นข่าวเศรษฐกิจในประเทศไทยมีจำนวน 1,788 ข่าว และข่าวเศรษฐกิจต่างประเทศจำนวน 1,223 ข่าว

3.1 ประเภทของข่าวเศรษฐกิจมีดังนี้

- ข่าวการเงิน การธนาคาร จำนวน 1,075 ข่าว
- ข่าวข่าวการค้า การส่งออก จำนวน 501 ข่าว
- ข่าวอุตสาหกรรมและการลงทุน จำนวน 404 ข่าว
- ข่าวเศรษฐกิจภูมิภาค จำนวน 240 ข่าว
- ข่าวเกษตร จำนวน 200 ข่าว
- ข่าวคมนาคมและการขนส่ง จำนวน 147 ข่าว
- ข่าวบริหารธุรกิจและบุคคล จำนวน 110 ข่าว
- ข่าวแรงงาน จำนวน 81 ข่าว
- ข่าวเศรษฐกิจการเมือง จำนวน 69 ข่าว
- ข่าวการท่องเที่ยว จำนวน 38 ข่าว
- ข่าวการตลาด จำนวน 33 ข่าว

- ข่าวอื่น ๆ จำนวน 29 ข่าว
- ข่าวประกันภัยประกันชีวิต จำนวน 23 ข่าว
- ข่าวก่อสร้างและที่ดิน จำนวน 22 ข่าว
- ข่าวธุรกิจโฆษณาประชาสัมพันธ์ จำนวน 21 ข่าว
- ข่าวศาลที่เกี่ยวกับข้อพิพาททางธุรกิจ จำนวน 18 ข่าว

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเพิ่มสัดส่วนของภาพประกอบข่าวให้มากขึ้น โดยเฉพาะ กราฟ ตาราง แผนภูมิ ซึ่งภาพประกอบประเภทนี้ มีความสำคัญกับชาวเศรษฐกิจ คือจะช่วยให้ผู้อ่านได้เข้าใจเนื้อหาของข่าวที่นำเสนอได้ดียิ่งขึ้น
2. ควรระบุแหล่งที่มาของข่าวทุกข่าวที่นำเสนอ เพื่อให้ข่าวนั้นมีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาการใช้วารสารสยามจดหมายเหตุของนักศึกษาและอาจารย์ด้านความคุ้มค่าในการรับวารสาร

บรรณานุกรม

- กิตติมา พงษ์วนาสันต์. (2541). การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารภาษาไทยทางด้านกฎหมายที่ดีพิมพ์ ปี พ.ศ. 2536-2539. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชัตติยะ เหลี่ยมโสภา. (2534). การจัดวารสารในหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจ : การวิเคราะห์สาระ. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชาติรส ชีรานนท์. (2550). การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารภาษาไทยทางด้านสุขภาพตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2548. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นงลักษณ์ ไซวิทยานันท์. (2541). การวิเคราะห์สิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศที่ผลิตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พัฒนาพร เทียมเมือง. (2550). การวิเคราะห์วารสารธุรกิจภาษาไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2543-2547. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2550). วารสารศาสตร์เบื้องต้น : ปรัชญาและแนวคิด. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รุ่งนภา เอี่ยมงามทรัพย์. (2545). การใช้แหล่งข่าวบุคคลของนักข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วราพร อารยะพันธ์. (2550). การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์ธุรกิจในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วัชรพร กุลพิลธิเจริญ. (2542). การวิเคราะห์เนื้อหาเรื่องเอดส์ในหนังสือพิมพ์รายวันของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ ศิริภรณ์. (2544). การวิเคราะห์หนังสือพิมพ์ธุรกิจภาษาไทยระหว่างปี พ.ศ. 2541-2542. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- สมชาย หทัย. (2545). การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารภาษาไทยทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ระหว่าง ปี พ.ศ. 2540-2543. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สายฝน นุชา. (2542). การวิเคราะห์วารสารสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ระหว่างปี พ.ศ.2538-2540. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สิริทิพย์ ชันสุวรรณ. (2539). การหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ประกายพริก.
- สุกานดา แซ่ตั้ง. (2539). การวิเคราะห์วารสารธุรกิจภาษาไทย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Didi, Arvind. (2003). *Business news coverage of India, before and after India's economic liberalization, by "The Wall Street Journal", "The New York Times" and two Indian newspapers: "Financial Express" and "The Economic Times"*. M.A. dissertation, Michigan State University United States - Michigan.
- Makridakis, Spyros and Steven. C. Wheelwright. (1978). *Forecasting methods and applications*. New York : Wiley & Sons.
- Rourke, L., & Szabo, M. (2002). A content analysis of the Journal of Distance Education 1986-2001. *Journal of Distance Education*, 17(1), 63-74.